

Rhenen, 5 februari 2022

Geachte dames en heren,

In de afgelopen jaren zijn veel bijeenkomsten van onze Vereniging gecancelld door de Covid beperkingen en ook in januari 2022 zagen wij geen kans om een bijeenkomst te houden. In februari en maart van dit jaar willen we weer presentaties voor de leden en belangstellenden organiseren. Wij nodigen u uit in de **Hal van de Gedachteniskerk**, waar wij de stoelen op afstand kunnen plaatsen. U bent welkom indien u voldoende bescherming heeft tegen Covid 19 door vaccinatie, doordat u de ziekte heeft doorgemaakt, of een recente negatieve testuitslag bezit. Ook verzoeken wij u om bij verkoudheid en hoesten thuis te blijven. De volgende bijeenkomsten staan in het voorjaar op het programma.

- **Donderdag 24 februari om 20.00 uur** zal de heer dr. Emile Smit secretaris van de Vereniging Oudheidkamer Tiel en Omstreken en oud-docent aan het Lingecollege in Tiel spreken over

Het westelijk rivierengebied in de Tweede Wereldoorlog.

In heel veel overzichten van Nederland in de Tweede Wereldoorlog komt de Operatie Market-Garden uitgebreid aan de orde. De luchtlandingen en de gevechten rond Arnhem hebben grote indruk gemaakt. Nadat op 26 september 1944 de laatste Engelsen uit Oosterbeek waren teruggetrokken, lijkt de oorlog bijna tot stilstand te komen. Het westen van het land kende de Hongerwinter en dan komt de bevrijding. Dat is het stereotype beeld. Voor het Rivierenland is dat beeld volstrekt onjuist! Daar barstte de hel los ná Market-Garden. In een deel van de Betuwe lagen geallieerden en Duitsers tegenover elkaar. Dat leidde bijvoorbeeld in oktober 1944 tot zware gevechten rond Opheusden. Vervolgens namen de Britten na de bevrijding van westelijk Brabant positie in ten zuiden van de Waal. Plaatsen aan de rivier lagen regelmatig, soms dagelijks onder artillerievuur. Een groot aantal burgers kwam om het leven en op den duur moesten alle burgers een goed heenkomen zoeken in het achterland. Sommigen moesten in de koude januarimaand van 1945 evacueren in Friesland!

Plaatsen die verder van de rivier lagen, hadden weer andere problemen. Bijvoorbeeld hoog water, nadat de Duitsers op 2 december 1944 de dijk bij Driel lieten springen. Men moest evacués opvangen of verplichte diensten vervullen voor de Duitse bezetter. Gemeenten kregen in toenemende mate te maken met meedogenloze NSB-burgemeesters. In het westelijk rivierengebied duurde die situatie tot aan de Duitse capitulatie op 5 mei 1945. Daarna brak nog de tijd aan van puinruimen, overlast door ziekte of ongedierte en allerlei andere ellende. In de lezing wordt een beeld geschetst van het gebied van de huidige gemeenten Tiel en West-Betuwe tijdens de oorlog met de nadruk op dat vreselijke laatste oorlogsjaar, waarin het rivierengebied meer dan gemiddeld leed onder de oorlog.

- **Dinsdag 22 maart 2022 om 19.30 uur** wordt de Algemene Leden Vergadering van de HVOR gehouden en vanaf ca 20.30 wordt een lezing verzorgd. U ontvangt hier begin maart een separate uitnodiging voor. Nu kunt u vast de datum noteren.

De locatie van de bijeenkomsten is dus: de Hal van de Gedachteniskerk, Herenstraat 82 in Rhenen

Met vriendelijke groet en graag tot ziens,

G.H. van Nieuwenhuizen
secretaris HVOR

